

Labklājības ministrija

Deinstitutionalizācijas process Latvijā un aktualitātes

18.12.2015.

Labklājības ministrija

Mērķis

Attīstīt sabiedrībā balstītos pakalpojumus, lai personai, kurai ir ierobežotas spējas sevi aprūpēt, būtu pieejams nepieciešamais atbalsts mājās vai ģimeniskā vidē

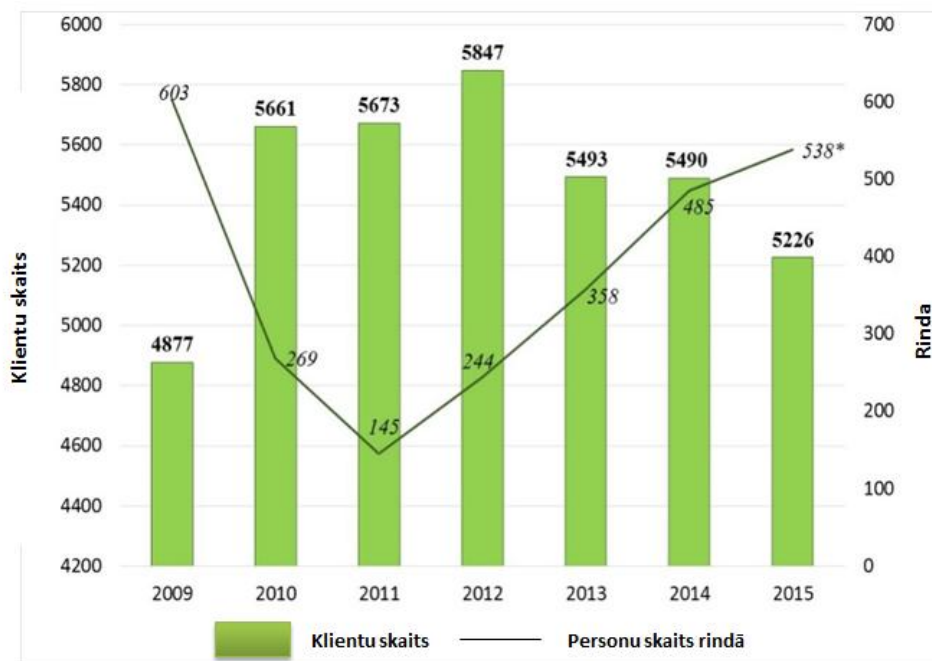

Labklājības ministrija

Institūcijām alternatīvo sociālo pakalpojumu raksturojums, 31.12.2014.

Valsts finansēto ilgstošas aprūpes institūciju klientu skaits dinamikā, uz katra gada 1.janvāri

Rādītājs	Klientu skaits	Institūciju skaits	Pašvaldību skaits
Grupu mājas (dzīvokļi)	242	13	9 (8%)
DAC	31132 (no tiem GRT 811)	113 (no tām GRT 29)	42 (35%) (no tām GRT 23 (19%))
Aprūpe mājās	12519 (no tiem GRT – 168)	123	96 (81%)
Asistentu pakalpojums	6794 (no tiem GRT 1900)	6880	117 (98%) (no tām GRT 102 (86%))

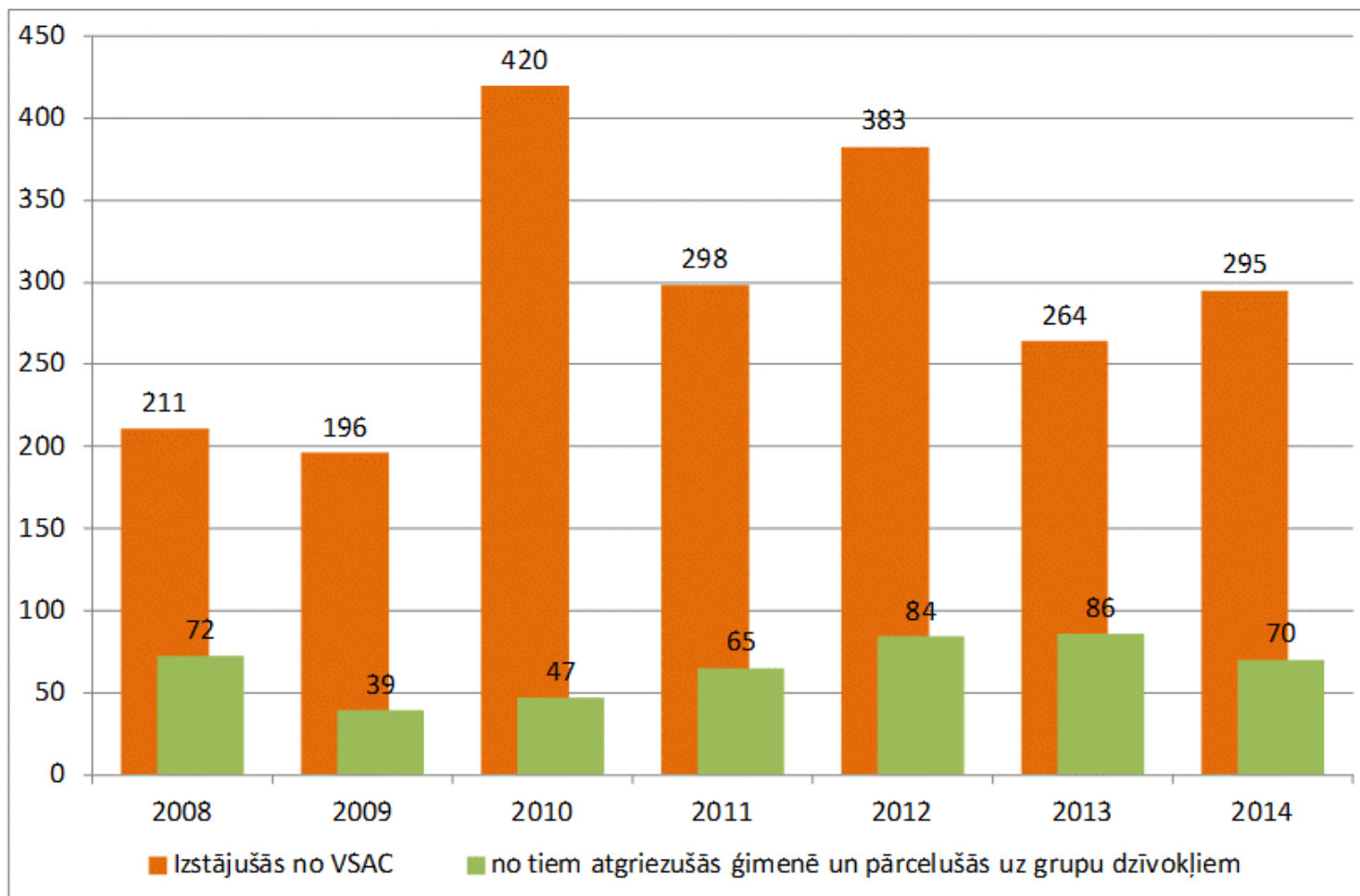

Avots: LM dati

Labklājības ministrija

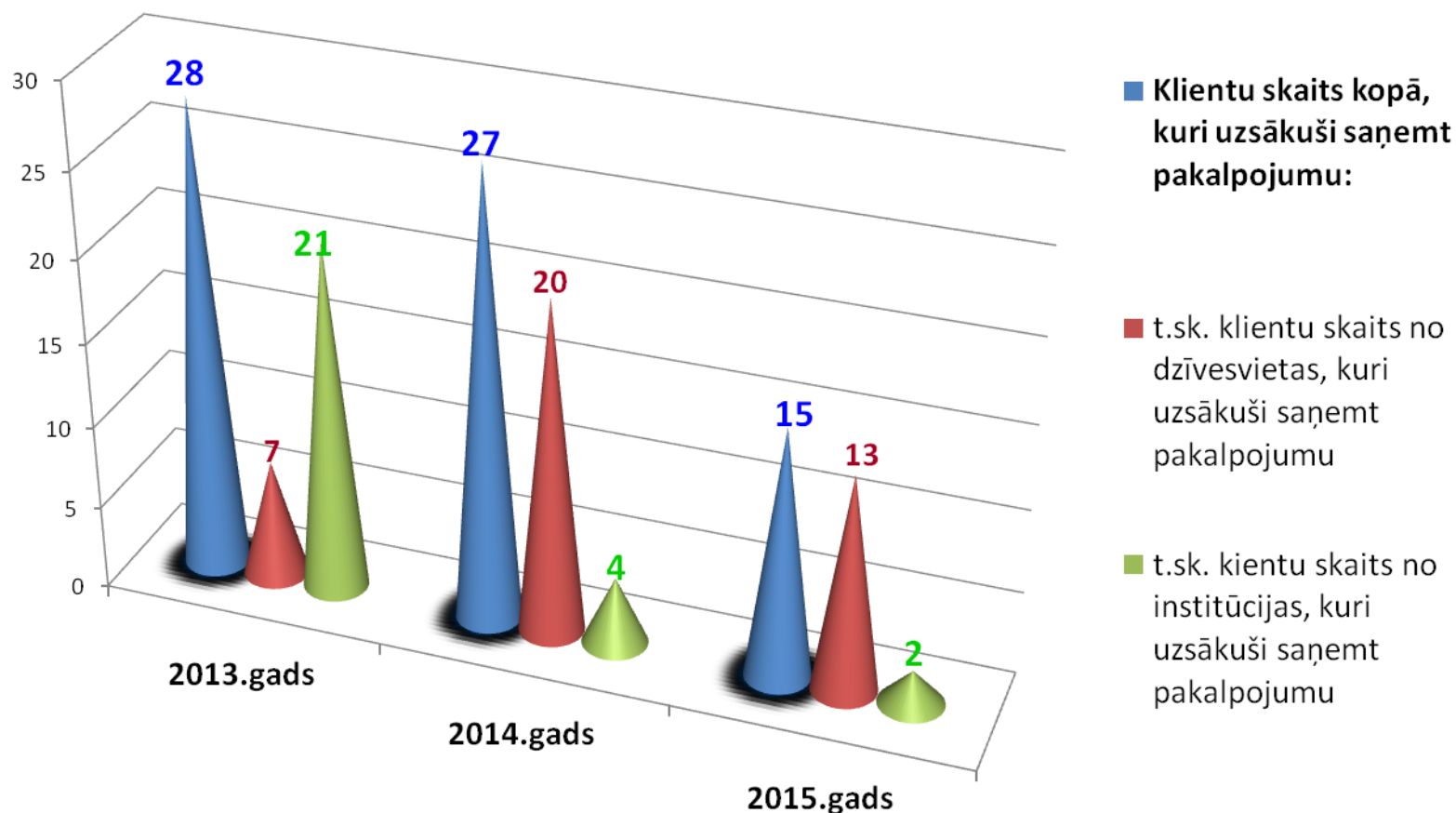
No VSAC izstājušās* pilngadīgās personas, skaits

Avots: LM statistikas pārskati

** bez mirušiem*

Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma attīstības tendences (1)

2013.gadā grupu mājās (dzīvokļa) pakalpojumu uzsāka saņemt **28 personas**, **2014.gadā** uzsāka saņemt **27 personas**, savukārt **2015.gada 9 mēnešos** **15 personas**.

DI projekta ieguvumi

Labklājības ministrija

1. DI projekts nodrošina iespēju pašvaldībām piesaistīt ievērojumu papildus finansējumu
2. ES struktūrfondi nodrošina iespēju:
 - Pilnveidot sociālo pakalpojumu infrastruktūru (veidot sabiedrības balstīto pakalpojumu sistēmas izveidi)
 - Divus gadus finansēt sabiedrība balstīto pakalpojumu sniegšanu sabiedrībā dzīvojošām personām

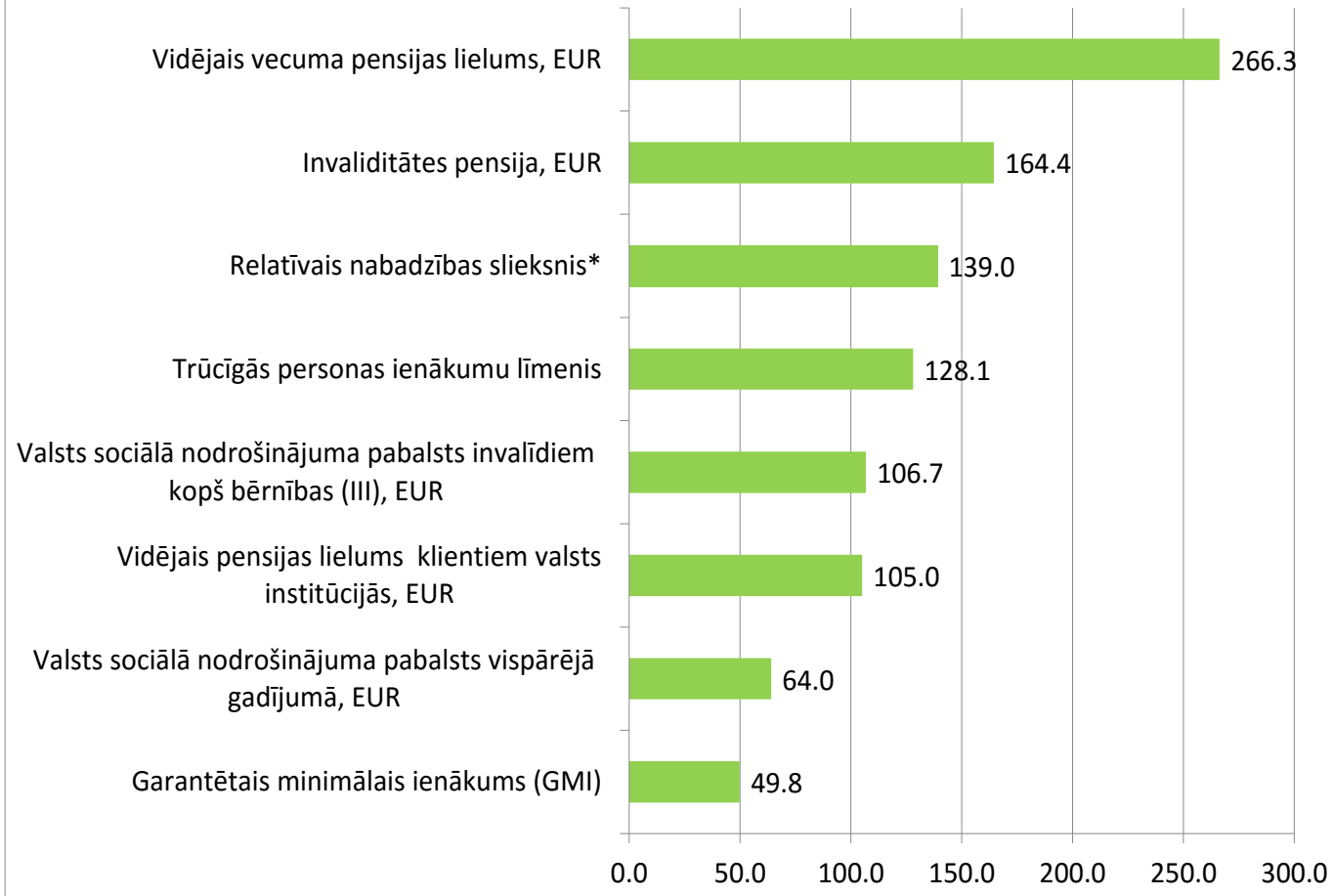

- Principa "Nauda seko klientam" ieviešana nodrošinās sabiedrībā balstīto pakalpojumu sniegšanu institūcijas atstājušiem klientiem
- Atbalsta pakalpojumu veidu un apmēru dažādošana ir izmaksu efektīvāka un ļauj cilvēkam saglabāt izvēlēto dzīvesveidu un dzīvesvietu

Labklājības ministrija

Ienākumi vecāka gadagājuma cilvēkiem un cilvēkiem ar invaliditāti Latvijā 2014, EUR mēnesī

VSAC izdevumi 2014.gadā, EUR uz 1 personu mēnesī

	2014.g.
Atlīdzība	424.9
Izdevumi infrastruktūras uzturēšanai	106.8
Izdevumi klientu uzturēšanai	101.0
Kopā	632.7

Papildus no veselības budžeta kompensētā summa 2014.gadā, EUR uz 1 personu mēnesī 13.7

Avots: CSP, LM dati, * 2015.g.

Labklājības ministrija

Indikatīvi sociālo pakalpojumu grozi

Klientu aprūpes līmenis/scenārijs	Dienas centri	Grupu dzīvokļi	Atelpas brīdis	Darbnīcas	Aprūpe mājā	Grupu nodarbinātības	Konsultācijas	Sociālais darbinātors	Asistenti	Indikatīvi izdevumi mēnesī, EUR kopā	Klientu skaits, VSAC	Klientu skaits dzīvesvietā
I līmenis										240	263	280
Klients dzīvo ģimenē vai soc. mājā												
II līmenis										350 - 480	290	420
Klients dzīvo ģimenē vai soc. mājā												
Klients dzīvo Grupu dzīvoklī												
III līmenis										600 - 850	108	420
Klients dzīvo ģimenē vai soc. mājā												
Klients dzīvo Grupu dzīvoklī												
IV līmenis										610 - 640	39	280
Klients dzīvo ģimenē												
Klients dzīvo Grupu dzīvoklī												

Labklājības ministrija

Sabiedrībā balstīto pakalpojumu izmaksas ESF projektos

Sabiedrībā balstītajiem pakalpojumiem personām ar garīga rakstura traucējumiem tiks piemērotas vienas vienības izmaksu standarta likmes*:

Pakalpojuma veids	Indikatīvās izmaksas
Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojums	18,05 EUR dienā
Dienas aprūpes centrs	16,24 / 19,28 EUR dienā
Grupu dzīvoklis	10,66 / 15,39 dienā
Specializētās darbnīcas	14,58 EUR dienā
Aprūpe mājās	3,83 EUR stundā
Atbalsta grupa un grupu nodarbības	14,91 EUR nodarbībā
Speciālistu konsultācijas un individuāls atbalsts	19,35 EUR stundā

* Indikatīvi likmju lielumi

Labklājības ministrija

Iespējamie modeļi sabiedrībā balstīto pakalpojumu finansējumam pēc 2022.g., EUR gadā

Pieņēmumi:

- 2100 klienti
- Sabiedrībā balstītie pakalpojumi tiek finansēti, pamatojoties uz indikatīvo sociālo pakalpojumu grozu aprēķiniem

Iespējamie modeļi

1. Sabiedrībā balstītie pakalpojumi tiek finansēti no valsts un pašvaldību budžetiem proporcijā 50:50:

Klientu sadalījums pa aprūpes līmeņiem	Gadā nepieciešamais finansējums
I līmeņa klienti	1 565 765
II līmeņa klienti	3 506 739
III līmeņa klienti	4 606 451
IV līmeņa klienti	2 387 524
Kopā	12 066 479
Valsts budžeta daļa	6 033 239
Pašvaldību budžeta daļa	6 033 239

2. Mājokļa daļējais finansējums no valsts budžeta;

3.?

Labklājības ministrija

Pašvaldību iesaiste DI procesā

1. Slēdz ar PR sadarbības līgumus
2. Atbilstoši mērķa grupām identificē klientus, kuri dzīvo pašvaldībās
3. Piedalās DI plānu izstrādē (*klienti - pakalpojumi – infrastruktūra*)
4. Sniedz PR informāciju par tās īstenotajiem sabiedrībā balstītajiem pakalpojumiem un mērķa grupas personām
5. Piesaista “sociālo mentoru”
6. Nodrošina sabiedrībā balstīto pakalpojumu sniegšanu, priekšfinansējot un saņemot ikmēneša faktisko izmaksu kompensāciju
7. Īsteno ERAF projektus (infrastruktūras uzlabošanai) atbilstoši DI plāniem
8. Sadarbībā ar PR un LM apkopo, analizē un monitorē DI rezultātus

Labklājības ministrija

Secinājumi

- DI process notiek neatkarīgi no DI projektiem, un tas ir neatgriezenisks
- DI projekti paplašina iespējas attīstīt pakalpojumus cilvēkiem, kuru neatkarīgas dzīves iespējas ir atkarīgas no profesionāla atbalsta pieejamības, tomēr pašvaldību līdzdalība projektos ir brīvprātīga
- Pašvaldībām/SD ir jāizlemj cik klientiem un kāda apjomā attīstīt sabiedrībā balstītos pakalpojumus DI finansējuma ietvaros
- EK plānošanas periodā 2014-2020 nepieļauj ES fondu ieguldījumus ilgstošas aprūpes institūcijās (tas ir pretrunā Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 19.pantam)
- ERAF projektu īstenošana pašvaldībās tiks veikta atbilstoši ESF projektos izstrādātajiem DI plāniem

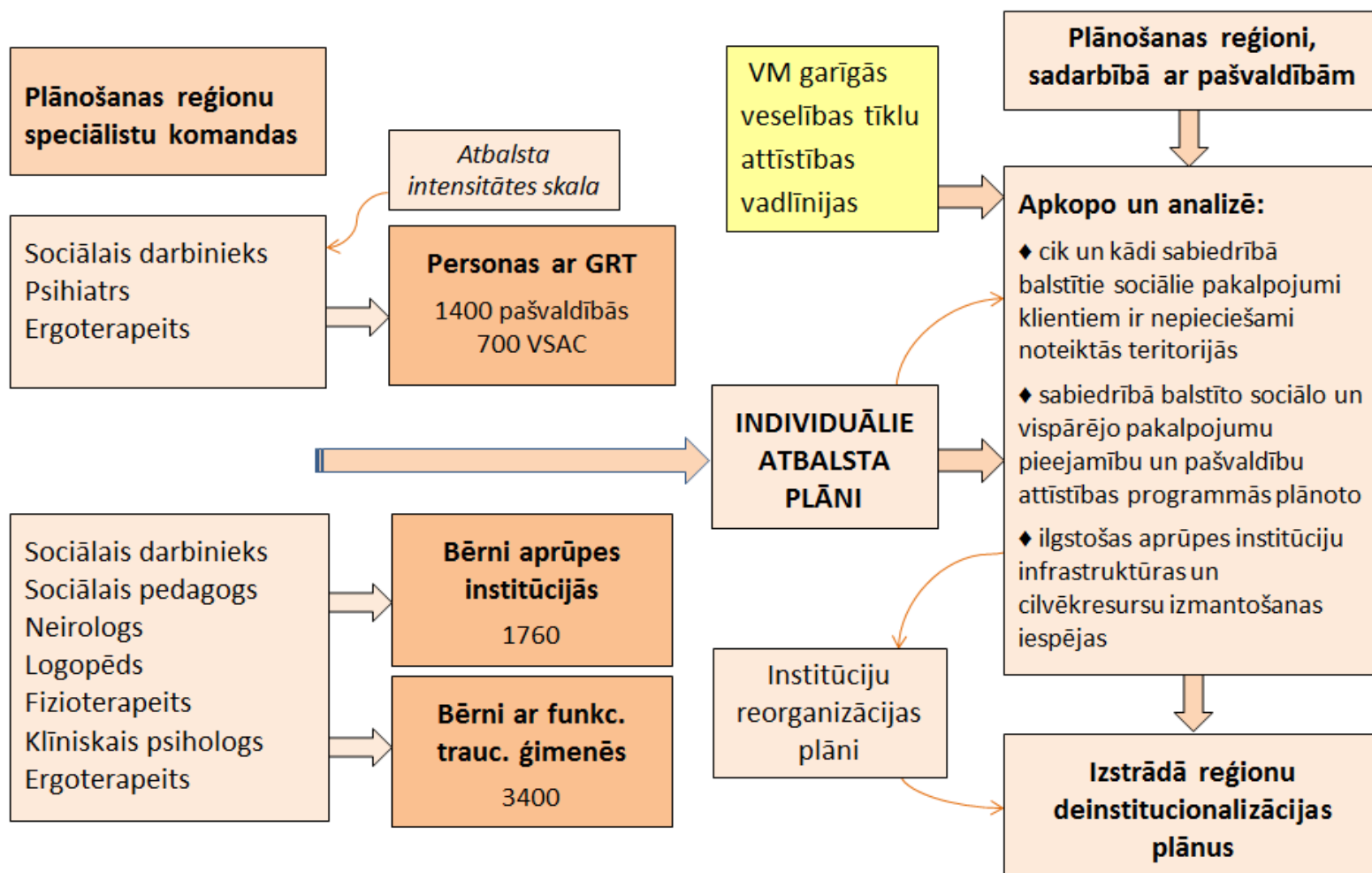

Labklājības ministrija

Paldies par uzmanību!

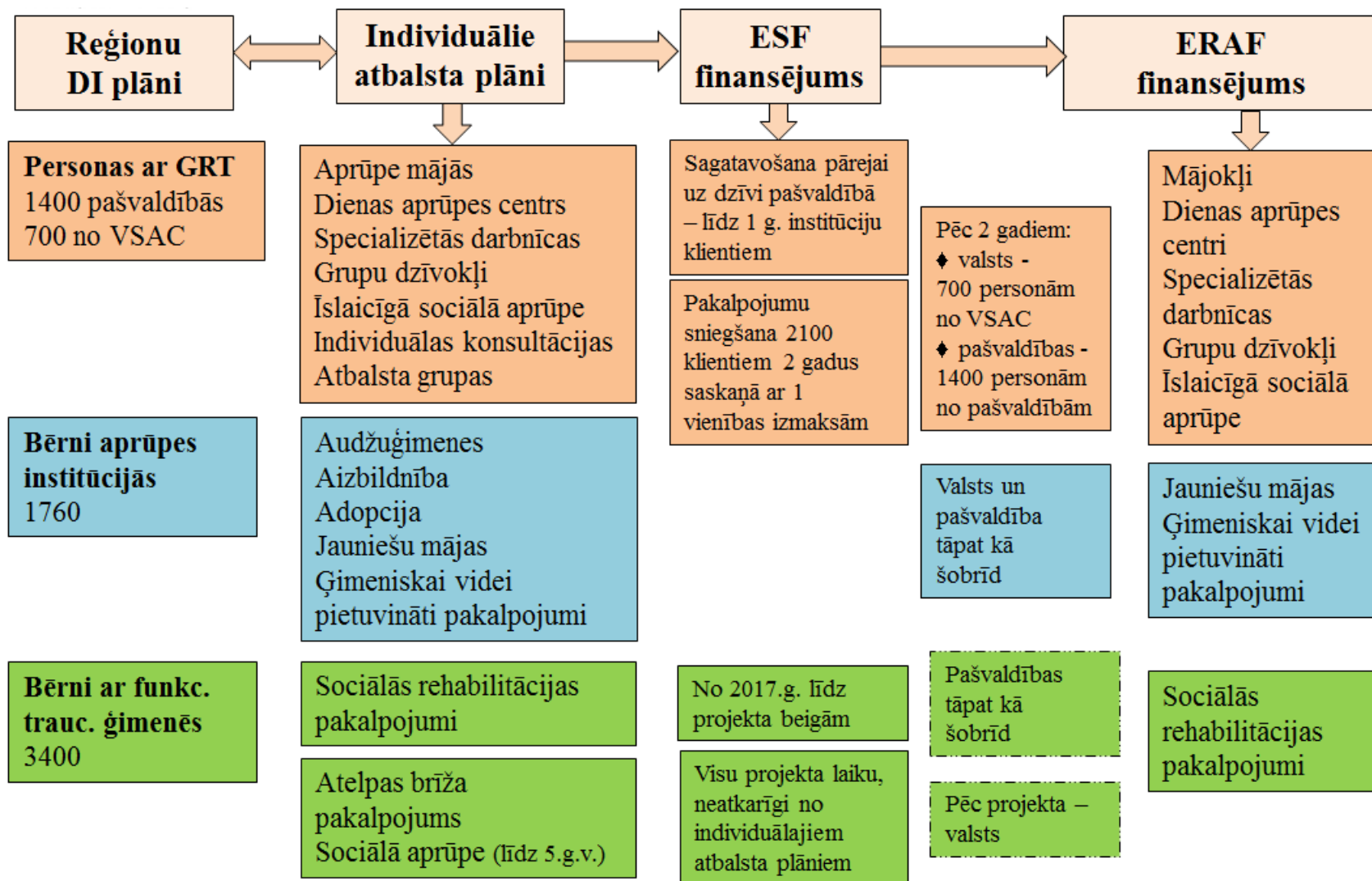
Mērķa grupas individuālo vajadzību novērtēšana un deinstitucionalizācijas plānošana ESF projektos, 2015.-2016.g.

Labklājības ministrija

Sociālo pakalpojumu sniegšana ESF projektos, 2017.-2021.g

Labklājības ministrija

Bērnu skaits bērnu aprūpes iestādēs, 01.01.2015.

Bērnu skaits VSAC sadalījumā pa vecumu

